

[Svend Andersen (Roskilde amt).]
stændig nægter at svare på et direkte spørgsmål, som jeg nu har stillet flere gange.

(Kort bemærkning).

Steen Folke (VS):

Hr. Poul Dam kan spare sig sine forargede bemærkninger, sin forargede holdning. Jeg stillede et konkret spørgsmål til SFs og DKPs ordførere om deres holdning til disciplinorienterede basisuddannelser i stedet for de problemorienterede. Det var ikke et spørgsmål, der var grebet ud af luften, det havde basis i ting, der blev sagt, klarest nok af fru Hanne Reintoft, der snakkede om ændringer, som gik i retning af det mere disciplinorienterede. Derfor bad jeg om at få et klart svar, men jeg konstaterer altså, at det ønsker man ikke at give.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Hvis hr. Svend Andersen (Rosk. a.) havde haft tid til at vente, havde han også fået sit svar, men han havde jo meget travlt med at komme på talerstolen igen, derfor får han først svaret nu.

Hr. Svend Andersen (Rosk. a.) spørger, vel lidt omskrevet, om det overhovedet er muligt at gennemføre nogle af de ting, der nu er sat i gang. Jeg kan ganske berolige hr. Svend Andersen (Rosk. a.) med, at de fornødne foranstaltninger kan foretages, og at styrelsesloven giver ministeren bemyndigelse til at fastlægge bekendtgørelsen for uddannelserne ved Roskilde universitetscenter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om forbud mod salg af stærke drikke

til personer, der ikke er fyldt 18 år [af Inge Krogh m. fl.].

(Andre selvstændige forslag nr. XXV. Fremsat 7/3 75).

Forslaget sattes til forhandling.

Formanden:

Handelsministeren vil svare på indenrigsministerens vegne.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Før vi fik den nuværende restaurationslov, har vi i alt haft 4 egentlige beværterlove, hvoraf den første kom i 1912. I samtlige disse love har der været et forbud imod, at der fra købmandsbutikker, brugsforeninger o. lign. blev udleveret stærke drikke til unge mennesker, for så vidt der var grund til at formode, at de pågældende agtede at anvende varerne til eget forbrug. Aldersgrænsen var i de sidste 3 love fastsat til 18 år, hvorimod den i 1912-loven lå på 16 år.

Dette forbud blev ikke opretholdt ved den nye restaurationslov, der trådte i kraft den 1. april 1970. Denne lov angik alene den egentlige restaurations- og hotelnæring, i modsætning til hvad der var tilfældet med de tidligere beværterlove, der også omfattede almindelig detailhandel med stærke drikke. En opretholdelse af forbuddet ville derfor ikke have nogen naturlig placering i restaurationsloven.

Imidlertid var det opfattelsen i det beværterlovudvalg, hvis betænkning dannede grundlaget for udkastet til restaurationsloven, at det indtil da bestående forbud ikke havde vist sig særlig effektivt. Under alle omstændigheder var det et yderst begrænset antal tiltalesager, der i årenes løb havde været rejst mod næringsdrivende for overtrædelse af forbuddet. Udvalget fandt derfor heller ikke anledning til at foreslå, at forbuddet blev opretholdt under anden lovgivning.

Jeg erindrer om, at en af forslagsstillerne, fru Inger Stilling Pedersen, i sidste folketingssamling den 16. oktober 1974 spurgte den tidligere handelsminister, om man ville tage skridt til at indskrænke eller forbyde butikssalg af øl og spiritus til unge mennesker under 18 år, jfr. Folketingstidende 1974-75, sp. 690-92. I sin besvarelse gav den daværende handelsminister udtryk for tvivl

[Handelsministeren.]

om, at problemet, hvis eksistens og alvor han erkendte, lod sig løse ved et forbud. Ministeren tilføjede, at spørgsmålet efter hans opfattelse i givet fald måtte tages op i en større social og samfundsmæssig sammenhæng.

Også jeg medgiver, at der eksisterer et problem her, men som den daværende handelsminister har også jeg den opfattelse, at problemet næppe lader sig løse ved et forbud som det foreslåede. Et forbud vil let komme i konflikt med foreteelser i dagliglivet, som vil gøre det vanskeligt at få forbuddet respekteret, f. eks. forældrenes naturlige anvendelse af deres børn til almindelig budtjeneste.

Et forbud som det, der var gældende under den tidligere lovgivning mod udlevering af stærke drikke til personer under 18 år, for så vidt der var grund til at formode, at varerne skulle anvendes til eget forbrug, kunne umiddelbart synes mere rimeligt end et absolut forbud. Men efter erfaringerne at dømme vil et sådant betinget forbud ikke have større effekt.

Det er i øvrigt min overbevisning, at forbudsbestemmelser af denne art, som alt for let kan omgås, er psykologisk uheldige, fordi de meget let fører til, at landets borgere får en despekt for de love, folketinget ud fra de bedste motiver gennemfører.

De problemer, vi møder i dag med hensyn til de unges alkoholforbrug, kan efter min opfattelse hverken helt eller delvis løses ved forbudsbestemmelser, som det foreslåede. Problemet, som ikke synes mindre i lande med gældende forbud af denne art, bunder dybere. En foranstaltning, som den foreslåede, et salgsforbud, kan næppe forventes at ville resultere i en sådan ændring i de unges drikkevaner, som forslagsstillerne har forestillet sig, og kan gøre mere skade end gavn ved, at der skabes en falsk fornemmelse af, at der hermed er ydet et væsentligt bidrag til begrænsning af mindreåriges alkoholforbrug. Jeg har langt større tillid til, at en ikke-moraliserende oplysning om de risikomomenter, man udsætter sig for ved et overdrevent spiritusforbrug, har udsigt til at mindske problemernes omfang, en oplysning, som uden brug af løftede pegefingre kan hjælpe de unge til et fornuftigt og problemfrit forhold til brugen af spiritus.

Selv om jeg således ikke mener at kunne medvirke til gennemførelsen af det foreslåede forbud, er jeg dog enig med forslagsstillerne i, at der knytter sig væsentlige problemer til det tilsyneladende stigende alkoholmisbrug blandt de unge. Det er bl. a. på denne baggrund, at der er truffet bestemmelse om nu at udvide opgaverne for regeringens kontaktudvalg vedrørende ungdomsnarkomani til også at omfatte alkoholspørgsmål. Det er mit håb, at vi med kontaktudvalgets assistance vil få bedre muligheder for at analysere alkoholproblemernes art og omfang, og at vi derved ville få et bedre grundlag for det forebyggende arbejde og for behandlingen af og hjælpen til de mennesker, der er kommet ud i et alkoholmisbrug.

Tastesen (S):

Jeg kan på socialdemokratiets vegne give tilslutning til de bemærkninger, som handelsministeren her på indenrigsministerens vegne har fremsat. Det er en misforståelse at tro, at forbudslinjen fører til mindre alkoholmisbrug. Tværtimod viser erfaringer andre steder fra, at hvis man har forbud, vil interessen for at få fat i rusgiftene sikkert blive skærpet. Vi må erkende, at brug af alkohol er en del af vor kultur, en sådan del af vor kultur, at vel ingen drømmer om, at det er muligt generelt at indføre et forbud.

Vi har på den ene side en voksengeneration, som måske ikke dagligt, men ugentligt har et forhold til øl, vin og i nogle tilfælde stærkere spiritus, og så har vi på den anden side en ungdomsgeneration, som man nu efter forslaget fra kristeligt folkepartis side ligesom vil føre en skærpet linje over for. Det går simpelt hen ikke. Kristeligt folkeparti har naturligvis ret i, at alkoholmisbrug er et alvorligt problem. Stigende brug har ført til stigning i misbruget, og det har i de seneste år også ramt de unge årgange. Misbrug kan føre til social deroute og kriminalitet og dermed komme til at skade den enkelte og samfundet.

Hvad bør vi så gøre? Det er et spørgsmål om holdning. Det er et spørgsmål om at leve med noget, der er en del af vores kultur, så det ikke fører til misbrug. Det er et spørgsmål om generel trivsel i vort samfund, at man ikke bruger alkoholen som flugtmulighed, men som et fornuftigt rusmiddel i nogle situationer.

[Tastesen.]

Brug af alkohol har altså en risikogrænse, det må vi erkende. Det er et problem, man må leve med og vokse op med i hjemmene på en sådan måde, at forældrenes egne handlinger ikke påvirker børnene til misbrug. Det er også et spørgsmål, man bør beskæftige sig med i skolen, og vi kan da glæde os over, at der i det forslag til ændring af folkeskoleloven, vi har til behandling i øjeblikket, er et afsnit, hvori der står, at i undervisningen i grundskolen indgår oplysning om udbredte nydelses- og rusmidler. I dette ordvalg ligger vel den afslappede form, vi må tage det på, således at det ikke fører til en misbrugssituation. Det er et spørgsmål om at anvende fritiden fornuftigt. Jo bedre fritidspolitik vi har, jo mere vil man interessere børn og unge for foreningsarbejde, børne- og ungdomskorps, idrætsanliggender, klubvirksomhed o. lign., jo bedre vil situationen være, og jo mindre vil risikoen være for, at værtshuse og andre lignende steder vil blive det centrale i børns og unges tilværelse.

Undervisningsministeriets konsulenter får nu den opgave også at beskæftige sig med alkoholmisbruget ved siden af narkotikamisbruget. De skal fremskaffe materiale til undervisningsbrug. Vi har fået oplyst, at komiteen for sundhedsoplysning har fået en bevilling på 250.000 kr. — jeg tror, det er fra Helsefonden — med det formål at gøre en indsats i oplysningsarbejdet om alkohols virkninger og i den forbindelse også dens skadevirkninger. Jeg synes, det er et prisværdigt initiativ, der tages her. Det er et spørgsmål om kursusvirksomhed, en kursusvirksomhed, som retter sig imod skole, imod ungdomsklubber og alle, der er beskæftiget på forskellig vis med disse problemer. Det er et spørgsmål om at fremstille en film for de 13-17-årige. Jeg synes, det er væsentligt, at der gøres en præventiv indsats, men socialdemokratiet siger nej til forbudslinjen. Vi foretrækker den forebyggende linje.

Kirsten Sparre Andersen (V):

Kristeligt folkeparti har her fremsat to forslag til folketingsbeslutning, der begge har til formål at hindre eller mindske misbruget af alkohol. Vi skal først behandle forslaget om forbud mod salg af stærke drikke til personer, der ikke er fyldt 18 år.

Jeg deler helt kristeligt folkepartis indstilling, at man må søge at hindre misbrug af alkohol, ikke mindst blandt de helt unge. Sammen med fru Mette Madsen har jeg da også stillet spørgsmål til henholdsvis justitsminister og undervisningsminister for på den måde at prøve at få intensiveret oplysningen om alkoholproblemerne blandt unge og for at få overholdt forbuddet mod udskænkning af stærke drikke til unge under 18 år. Jeg tror imidlertid ikke på, at det forslag, vi her behandler, vil have nogen gavnlige indflydelse på nedsættelsen af alkoholforbruget, men det vil utvivlsomt skabe en masse lovbrudere.

Det, jeg tror der skal til, er noget meget vanskeligere end et forbud, men også noget meget mere effektivt. Vi skal give de unge virkelig saglig oplysning om de sociale og helbredsmæssige følger af et umådeholdent alkoholforbrug, og vi skal søge at skabe en fornuftig og ansvarsbevidst holdning til problemet både hos de unge og hos forældre og lærere. Jeg har i det sidste års tid fået forstemmende mange beviser på, at der her ligger et stort problem. Når man f. eks. i en 1. g. bliver enig med læreren om, at 10 øl pr. næse vil være passende til en „velkommen her“-weekend i begyndelsen af skoleåret, er der noget galt, og den slags vil ikke blive ramt af det her foreslåede forbud. Et oplysningsarbejde om alkohol må være et oplagt arbejde for skolenævnene at tage op, eventuelt sammen med eleverne, f. eks. i studiekredse, for problemet er alvorligt, selv om man selvfølgelig ikke må se en vordende alkoholiker i enhver ung, der en dag har lidt svært ved at finde nøglehullet. Men såvel kriminalstatistikken som færdselsstatistikken viser med al ønskelig tydelighed, at nydelse af alkohol er med inde i billedet i uhyggeligt mange tilfælde, igen ikke mindst blandt de helt unge.

Som jeg allerede har nævnt, tror jeg ikke, at der vil være noget vundet ved at gå ind for kristeligt folkepartis forslag i første omgang. Jeg tror, man i første omgang hellere skal prøve at få overholdt forbuddet mod udskænkning af stærke drikke på restauration; det er lettere at kontrollere og må formodes at have en vis præventiv virkning.

Da jeg imidlertid mener, at alkoholmisbrug er et alvorligt problem med store di-

[Kirsten Sparre Andersen.]

rekte og indirekte menneskelige og samfundsmæssige konsekvenser ikke kun for de helt unge, vil jeg gerne tilslutte mig en udtalelse, som hr. Morten Lange kom med her i tinget den 23. januar 1969 i forbindelse med en narkodebat. Den lyder:

„at alkohol i mange samfundsgrupper, blandt mange mennesker, er et alvorligt problem, som måske også nok kunne trænge til en fornyet, jeg vil sige ufanatisk og jordnær behandling i folketinget ved en eller anden lejlighed.“

Så vidt jeg er orienteret, har folketinget ikke forivret sig på dette område, for en sådan debat har vi vist ikke haft endnu.

Jeg vil gerne gøre mig til talsmand for, at en sådan lejlighed ikke bør vente så længe, men jeg vil dog henstille til de partier, der skulle føle sig kaldet til at tage ideen op, at de venter til efter sommerferien, når tidspresset er mindre.

Jeg vil ligeledes henstille, at et sådant initiativ bliver taget på tværpolitisk basis, da jeg mener, man derved har mulighed for at få en bedre debat og dermed opnå et bedre resultat.

Endelig vil jeg meget gerne understrege ordene: en ufanatisk og jordnær debat.

Voigt (FP):

Jeg har ved to tidligere lejligheder haft den store ære at være ordfører for mit parti ved behandling af forslag fra kristeligt folkeparti. Det var de to berømmelige forslag om hundene og akvariefiskenes, og dengang sagde jeg, at det blev da interessant, når vi skulle behandle det forslag, hvorefter kristeligt folkeparti vil forbyde min søn Jakob at rende til købmanden og hente en øl, når jeg var tørstig. Men jeg kan da trøste kristeligt folkeparti med, at der tilsyneladende er én i fremskridtspartiets gruppe, der synes, at det er et godt forslag. Jeg deler ikke den opfattelse. Jeg sagde ved de to andre forslags behandling, at nu måtte lavmålet da være nået, men jeg må sige, at med de forslag, der ligger her i dag, er det lykkedes kristeligt folkeparti at krybe under lavmålet. Det er nok noget af det mest ubegavede, der endnu har været lagt frem her i folketinget.

Det ærede medlem hr. Jens Møller, som er medforslagsstiller, har for nylig udtalt, at socialdemokratiet er et gammelt parti, hvis

hele problemstilling stammer fra det forrige århundrede, og det ærede medlem hr. Jens Møller har også sagt, at ligesom mennesker forkalker, når de bliver gamle, og ikke kan tænke nye tanker, gør partier det åbenbart også, derfor må der opstå nye partier, der kan tænke nye tanker.

Jeg er da fuldstændig enig med det ærede medlem i disse betragtninger, men jeg synes nok, det er fantastisk, at de kommer fra kristeligt folkeparti, som på bordet her i folketinget lægger sådan to forslag, der tilhører en længst forgangen tid, og hvis direktør Knud Overø, der var med i tv-aktuelt i tirsdags — han var vist noget med cand. phan. eller cand. makværk, eller hvad de nu hedder, disse fine fyre — havde set disse forslag, så tror jeg næppe, han havde sagt, at et af de nye partier, kristeligt folkeparti, var et parti med holdning og ideer. Jeg tror nok, han havde rystet lidt på hovedet. Det var simpelt hen øregas, når det er værst, det, denne direktør sagde.

Men forslaget tilsigter jo at gøre det spændende for unge mennesker at nyde spiritus. Med dette lovforslag vil man simpelt hen have det, som man havde det, da man indførte porno, det var vældig spændende lige i starten, men hvis kristeligt folkeparti har lagt mærke til det, så orker unge mennesker ikke engang at kigge i de blade mere. Hvis man gør det forbudt nu at rende op til købmanden og hente en øl, så bliver det spændende, og så vil de rydde fars og mors køleskab, det kan jeg forsikre kristeligt folkeparti for.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge kristeligt folkeparti: hvis nu en ung kvinde på 17 år er gift — og det er jo ikke ualmindeligt i dag — og far kommer hjem fra arbejdet og siger: du, skat, der kommer et par venner på besøg i aften, kan du ikke lige stikke op til købmanden og hente et par pilsnere og en halv flaske brændevin, hvad skal denne unge kvinde, som er gift, men som ikke er fyldt 18 år, så gøre? Skal hun sige nej eller håbe på, at købmanden ser igennem fingre med, at hun ikke er fyldt 18 år? Jeg synes virkelig, der er et interessant perspektiv i dette her.

Der kunne jo siges meget om dette, men jeg synes ikke, jeg skal spille mere tid på det, da vi jo har et forslag, der er endnu mere ubegavede umiddelbart efter det, vi her

[Voigt.]

har behandlet, og så skal jeg vende tilbage til det.

Lone Dybkjær (RV):

Kristeligt folkeparti har igen fremsat to forbudsforslag. Det kunne friste mig til at foreslå, at man tog navneforandring til forbudspartiet. Men jeg er nu enig i, at der inden for dette område ligger et problem, og det er klart, at der er et særligt problem, når vi taler om de unge aldersklasser. Det er vel også rigtigt, at hvis vi skal prøve på at arbejde med alkoholproblemet, skal det vel netop være blandt de unge, fordi det på et senere tidspunkt af folks tilværelse næppe er muligt at gøre noget. Jeg tror bare ikke, at den af kristeligt folkeparti foreslåede metode er den rigtige.

Annelise Gotfredsen (KF):

Den revision, der i 1970 fandt sted af den gamle beværterlov fra 1958, var begrundet i ønsket om en forenkling af denne. Den nye lov om restaurations- og hotelvirksomhed m. v. indeholder som den gamle en bestemmelse om, at det i restaurationer og andre serveringssteder er forbudt at servere stærke drikke for personer under 18 år. Den gamle lov indeholdt, som handelsministeren så udmærket har gjort rede for, en bestemmelse om, at næringsdrivende og brugsforeninger, der sælger eller fordeles stærke drikke, ikke må udlevere til personer under 18 år. Denne bestemmelse blev ikke gentaget i den nye lov; man mente, at dens overholdelse næppe kunne kontrolleres, og at der således ikke var noget behov for at opretholde bestemmelsen.

Med det fremsatte forslag går kristeligt folkeparti nu ind for at forbyde salg af stærke drikke til børn under 18 år. Målet er, hvad vi alle naturligvis kan slutte op om, at nedsætte de unges alkoholmisbrug. Det konservative folkeparti betvivler imidlertid, at et sådant forbud i nævneværdig grad vil medvirke hertil. Også vi beklager naturligvis stærkt, at unge kommer ud i alkoholmisbrug. Det er imidlertid vor opfattelse, at et tvangsforbud vil medføre så væsentlige ulemper, at vi må stemme imod forslaget. Det vil være vanskeligt at overholde en sådan bestemmelse, det er ikke realistisk at tænke sig, at de handlende skal bede om at

se en dåbsattest, hver gang et ungt menneske kommer ind for at købe stærke drikke.

Endvidere vil de mere lovlige handlende hurtigt miste kunder til dem, der tager lidt mindre alvorligt på bestemmelserne. Det er jo en kendt sag, at forbuden frugt smager bedst, og jeg er overbevist om, at mange unge vil gøre deres første erfaringer med stærke drikke, fordi det nu engang er spændende at se, hvordan man narrer sig til noget, der er forbudt. Jeg er også bange for, at loven vil føre til den absurditet, at man ikke i al fredsommelighed kan sende sit 10-årige barn hen efter en pilsner til lørdagsfrokosten, hvorimod de mere veludviklede teenagere med lethed selv kan købe sig langt stærkere varer eller få en lidt ældre kammerat til at skaffe sig sådanne.

I det hele taget viser erfaringer fra lande, hvor der har været forbud eller begrænsninger i den frie handel med spiritus, at sådanne indgreb ikke har haft den store effekt, måske tværtimod.

Vi ser i det konservative folkeparti med bekymring på de mange forslag fra kristeligt folkepartis side om tvangsindgreb i den personlige frihed. Det må i første række blive hjemmenes opgave at lære børnene og de unge at omgås spiritus på en fornuftig måde, og vi er parat til at deltage i forhandlinger om foranstaltninger, der styrker hjemmene og bakker forældrenes påvirkning af børnene op.

Selv om vi således ikke kan støtte forslaget, er vi rede til at deltage i en velvillig behandling i udvalget, især om en udvidet informationsvirksomhed om farerne ved et overdrevent alkoholforbrug.

Poul Dam (SF):

Nu har vi naturligvis efterhånden vænnet os til forslagene fra kristeligt folkeparti, men der er jo ting, man aldrig vænner sig til. Jeg vænner mig aldrig til, at et parti med dette krævende navn i den grad tror, at det er staten, der skal foretage opdragelsen, og ikke forældrene, for det er jo kernen i sagen. Man har ingen tillid til forældrenes muligheder, man ønsker et statsforbud. Man ønsker et dirigeret samfund, hvor muligheden for en forældreindsats på forhånd anses for at være udelukket.

Man kan sige om dette forslag, at der er lande og tider, hvor sådanne forslag er ble-

[Poul Dam.]

vet gennemført effektivt, jeg skal undlade at sige hvilke og hvornår, det ved man jo nok — men alligevel.

Hvis man, og det underer mig egentlig, at man ikke er det, var en lille smule fortrolig med pædagogiske miljøer her i landet, og en stor del af kristeligt folkepartis folketingsgruppe har jo været pædagoger på et eller andet tidspunkt i deres liv, så ville man vide noget om, hvad der ligger bag børns og unges forhold til alkohol og også deres misbrug. Der ligger et forhold i hjemmet, og der ligger et forhold i samfundet, herunder i meget høj grad dette, at de unge ønsker at være voksne, og en restriktiv omverden har måske gjort, at de i mange tilfælde har omgåedes letsindigt med de stærke drikke. Det, der skal gøres herimod, er noget, der skal gøres af pædagoger og af forældre, og hvis man på forhånd tager ansvaret fra forældrene og pædagogerne, så har man gjort det hele totalt umuligt. Så har man skabt et tvangs- og reglementeringssamfund, som er i total modstrid med den lære, som kristeligt folkeparti plejer at påberåbe sig.

Hanne Reintoft (DKP):

Lad mig først lige sige til hr. Voigt, at min fantasi med hensyn til den familiesituation, han skitserede med den 17-årige nygifte, rækker så langt, at hun jo eventuelt kunne anbefale sit stykke mandfolk at hente sin brændevin selv.

Når det er sagt, så vil jeg gerne understrege, at også jeg finder dette forslag malplaceret og lidt primitivt. Det er ikke fordi vi ikke finder det uheldigt, at vi har et alkoholmisbrug i landet. Vi finder det også uheldigt, at mange unge kører ud i et sådant alkoholmisbrug, og vi erkender, at det er stort, og at det tit undervurderes i forhold til narkoprobleret.

Vi ønsker ligesom socialdemokratiet og SF en mere effektiv indsats på det pædagogiske område, ved oplysning i al almindelighed, og ikke mindst ved behandling af alkoholskadede, fordi vi jo stadig væk ikke dér i forhold til socialforvaltninger og sådan noget er nået frem til den accept, som vi bør og skal have, af alkoholismen som en sygdom, for at kunne hjælpe de mennesker.

Vi vil ikke støtte det foreliggende forslag, for det første fordi det er fuldstændig uover-

skueligt administrativt. Vi ved, det simpelt hen ikke vil blive overholdt. Det vil hverken blive overholdt af forældrene eller af de små købmænd. Vi ved, det er svært kontrollérbart, og skulle det kontrolleres, så ville det medføre nogle kontrolmekanismer, som vi absolut ikke ønsker at medvirke til, også fordi det er vores opfattelse, at problemerne omkring alkoholmisbrug har langt, langt mere alvorlige, personlige og samfundsmæssige årsager end blot dette, at man kan købe spiritus i en hvilken som helst forretning.

Jeg er enig med dem, der har sagt, at denne form for restriktiv politik ikke nogen steder har ført til noget særlig heldigt, og at det ikke har gjort alkoholproblemet mindre, endsige fjernet de faktorer, der kan drive folk ud i de ulykkelige situationer.

Ordføreren for forslagsstillerne (Inge Krogh) (KrF):

Jeg må takke handelsministeren og ordførerne for, at man i hvert fald har set, at det er et stort problem, vi har, og jeg må takke for handelsministerens udtalelse om, at man vil føre oplysningen ind i fastere rammer. Men dertil må jeg sige, at jeg tror, man overvurderer oplysningen. Jeg ved, der ikke er gjort nok, men netop dette forbud må være en hjælp til det, som er omtalt adskillige gange, nemlig forældre og skoler.

Hvis vi ser på forbudstanken, så kan vi se, hvad der er indført i Norge. Dér er det forbudt at sælge til unge under 18 år, og skal man have brændevin, skal man være 20 år. Norges forbrug, omregnet til 100 pct. alkohol, er 2,8 l pr. indbygger, hvorimod det i Danmark er 8,3 l, så dér har forbudstanken i hvert fald ikke bevirket, at det er steget.

Vi ser i Danmark en stadig stigning i forbruget. Vi kan jo se det af tallene i Statistisk Årbog. I 1968 var der 27,8 mill. l omregnet til 100 pct. alkohol. I 1971 er det steget til 36,6 l. Forbruget er altså steget, og det er stadig nye, der kommer med, altså yngre aldersgrupper, og dér kan man da netop henvise til, at der meget ofte tales om det i skolerne. Mange lærere føler sig magtesløse over for det; adskillige steder har man afstået fra at afholde skolefester, fordi unge berusere ødelægger skolefesterne. For mange lærere er det et problem, at eleverne i frikvartererne køber hos den nærliggende købmand. Og så siger man altså, at det er pædagogerne, der

[Inge Krogh.]

skal klare det. De må i hvert fald have nogle strammere rammer for at kunne klare det. Man har indtryk af, at i hvert fald adskillige er magtesløse over for det.

Det er ligesom, at når det er tilladt at sælge, så er det noget, der hører sig til. Jeg kan da nævne, som vel alle er klar over, at ungdomskriminalitet er for en meget stor del enten indbrud for at få spiritus eller indbrud for at få penge til spiritus. Jeg tror, at i det øjeblik det ikke var så almindeligt, at unge under 18 år brugte stærke drikke, så ville ungdomskriminaliteten falde.

Der har været foretaget forskellige undersøgelser igennem de senere år, bl. a. for ganske nylig en undersøgelse i Roskildes kommuneskoler, der omfattede 7., 8. og 9. klasse, realklasser og gymnasiet, og der er temmelig rystende tal. 10 pct. har haft et forbrug på over 20 genstande i ugen, der gik forud for undersøgelsen, 70 pct. har haft en følelse af at være beruset, og næsten 10 pct. angiver at være berusede, før de var blevet 12 år. Det mest chokerende er vel nok, at 6,1 pct. af drengene og 0,9 pct. af pigerne har drukket 36 genstande og derover i ugen forud for undersøgelsen, dvs. man ligger dér på grænsen af, hvad der er definitionen på en alkoholist, 6 genstande om dagen.

Når det er så vigtigt at bekæmpe alkoholismen, eller give de unge gode alkoholvaner i ungdommen, så er det på grund af, at der senere kommer betydelige alkoholproblemer hos dem, der har fået ødelagt deres alkoholvaner i ungdommen. Det er betydeligt sværere at afvænne alkoholister, der er begyndt i ungdommen, end dem, der er begyndt senere.

Dette forslag har jo haft den ære to gange at blive omtalt fra denne talerstol før behandlingen, og det blev selv omtalt af ordføreren for fremskridtspartiet, hr. Voigt. Jeg tror altså ikke, at der skete så meget ved, at hr. Voigt selv hentede sin øl, og jeg vil give fru Hanne Reintoft ganske ret i, at det nok var rimeligt, om den mand, der var gift med den yndige unge frue på 17 år, selv hentede sin alkohol. Det lød ikke helt, som om det var et kvindeår, hr. Voigt omtalte.

Jeg mener som sagt, at dette forbud må være en støtte til pædagoger, en støtte til forældre, men jeg ser med glæde, hvis man virkelig vil have denne oplysning i faste rammer, men det bliver vel nok svært.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om forbud mod reklamering for stærke drikke [af Inge Krogh m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. XXX. Fremsat 18/3 75).

Forslaget sattes til forhandling.

Formanden:

Handelsministeren vil også her svare på indenrigsministerens vegne.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Som det fremgår af bemærkningerne til forslaget vedtog Nordisk Råd i 1974 en rekommandation, der indeholdt en opfordring til regeringerne om bl. a. at indføre forbud mod alkoholreklame.

Under behandlingen af det medlemsforslag, der var grundlaget for rekommandationen, indhentedes indenrigsministeriet udtalelser om spørgsmålet fra en lang række berørte myndigheder og organisationer her i landet. I langt de fleste af disse udtalelser blev der taget afstand fra indførelsen af et sådant generelt reklameforbud, idet der ikke var nogen tiltro til, at et indgreb af denne art ville formindske forbruget af spiritus eller gøre de problemer, som affødes af spiritusmisbrug, mindre. I sin udtalelse tog den daværende indenrigsminister også afstand fra tanken om et reklameforbud af den foreslåede art, og der er da heller ikke fra indenrigsministeriets side siden taget noget initiativ på grundlag af rekommandationen.

Som jeg gjorde opmærksom på under behandlingen af forslaget til folketingsbeslutning om forbud mod salg af stærke drikke til personer under 18 år, vil jeg her erklære mig enig med forslagsstillerne i, at alkoholmisbruget skaber mange sociale og